

Speelpark Telderskade

Toelichting & beschrijving speelelementen

d.d. 11 maart 2025

- A. Herinrichting Gasthuiswijk/Haagweg Zuid fase 2
- B. bouwplan Vijfhoven
- C Huis van de Buurt en speelpark fase 2
- D Herinrichting Gasthuiswijk fase 4

Plangebied en aangrenzende projecten

Inleiding

Voor u ligt de toelichting op het project Speelpark fase 1. Deze ontwikkeling maakt onderdeel uit van de gebiedsvisie Telderskade. Het is een van de projecten die de komende jaren rond de Telderskade ontwikkeld worden.

Op het huidige terrein van de Speeltuin Vijf Hoven wordt een woningbouwproject ontwikkeld. Om hier ruimte voor te maken wordt er een nieuwe speeltuin aangelegd ten zuiden van de huidige. De planning is om de oude speeltuin te verwijderen na realisatie van de nieuwe.

Ligging plangebied en Plek binnen de wijk

Het nieuwe speelpark komt aan de Telderskade, tussen de Hoflaan en de Meerhof. Het grenst direct aan de Hoven, een karakteristieke naoorlogse stempelbuurt in Zuidwest. Op de beoogde plek voor het nieuwe speelpark liggen nu een voetbalveld, een hondenuitlaatstrook en er staat een fitnessstoestel. De hondenloopstrook verdwijnt. In de directe omgeving liggen twee alternatieve losloopgebieden waar gebruik van kan worden gemaakt. Het fitnessstoestel is gedateerd en niet meer in gebruik, deze komt te vervallen. Het voetbalveld krijgt een nieuwe plek in het speelpark.

Leiden Zuidwest is de wederopbouwwijk van Leiden. De wijk is ontworpen met als belangrijke doelstelling dat er een nieuwe sociale cohesie moest ontstaan. Iedere buurt had daarom zijn eigen voorzieningen, kerken, winkels maar ook speeltuinverenigingen. Vijfhoven was hier een van. Inmiddels is het geen vereniging meer, maar het is nog wel de wijksp speeltuin die naast de jonge kinderen ook aan de ouderen kinderen een plek biedt. De doelgroep is van 0 tot 18 jaar. De voorzieningen in de zuidwest liggen vrijwel allemaal aan de groen/blauwe hoofdstructuur en ze zijn middels vrijliggende voetpaden te bereiken. Dat geldt ook voor de nieuwe locatie van de speeltuin.

Aangrenzende projecten

Het speelpark ligt ingeklemd tussen vier projecten. Twee herinrichting vanuit de rioolvervanging en twee bouwprojecten vanuit het ontwikkelperspectief Vijf Hoven. Vanuit de herinrichting fase 2 ligt een wateropgave op het gebied. De in dit project nieuw te graven watergang moet via het speelpark verbonden worden met de sloot aan de Telderskade. Daarnaast vindt afstemming plaats met de wijkvernieuwingsprojecten zodat routes etc. goed op elkaar aansluiten, zowel in ontwerp als in uitvoering.

Voor het bouwplan Vijfhoven is een Tender uitgeschreven. De uitkomst hiervan is over twee weken bekend. Vanuit Stedenbouw is ervoor gewaakt dat beiden plannen niet strijdig zijn. Zo snel de uitslag van de Tender definitief is zal een meer precieze afstemming plaatsvinden tussen beiden ontwerpen. Deze wordt meegenomen in het DO van het speelpark.

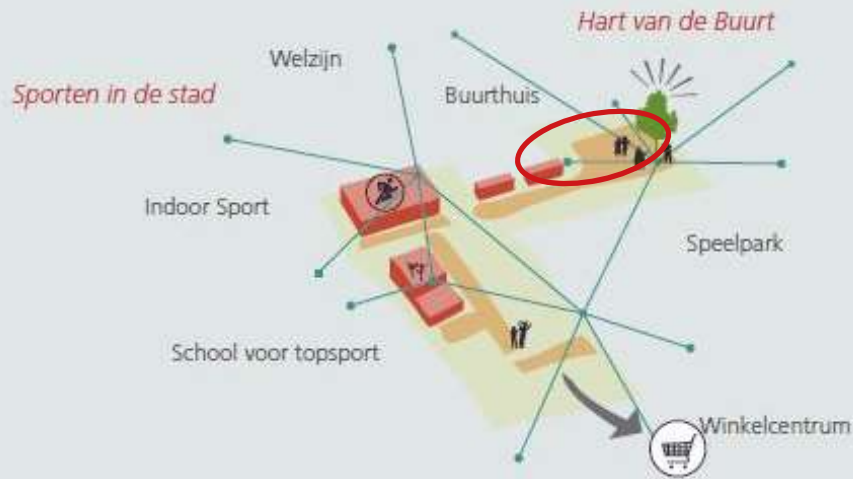
Het speelpark fase 2 is onderdeel van dit project. De nieuwbouw van Huis van de Buurt heeft zijn eigen traject. Voor het speelplan wordt rekening gehouden met een gefaseerde uitvoering. Ook is nagedacht over een indeling in hoofdlijnen voor het gehele park langs de Telderskade. De meer precieze uitwerking van fase 2 volgt later.

Uitgangspunten gebiedsvisie Telderskade

Het speelpark maakt onderdeel van een nieuw langgerekt park langs de Telderskade. Dit park maakt op haar beurt onderdeel uit van de groen/blauwe hoofdstructuur in de wijk. In de gebiedsvisie is aangegeven dat er door het park een nieuwe wandelpad komt die aan de noordzijde van het water aan de Telderskade komt te liggen. In het ontwerp is dit pad, dat van oost naar west loopt opgenomen. Ook de noordzuid wandelverbinding die in de gebiedsvisie is opgenomen is uitgewerkt in het plan.

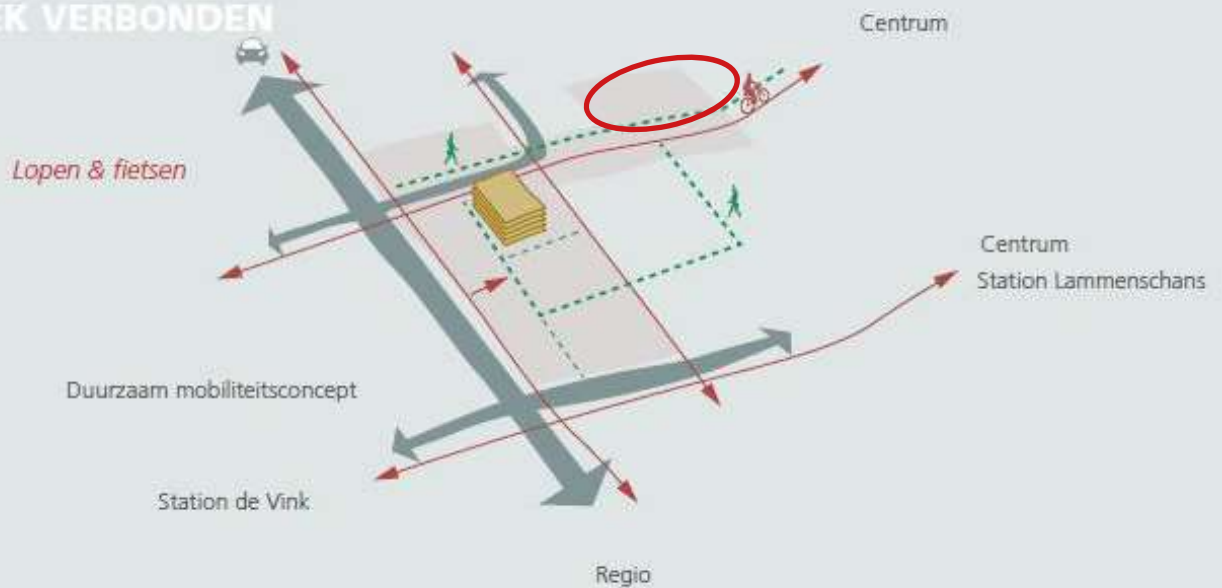
PLACE TO BE & SOCIAAL STERK

GEZOND & DUURZAAM

FYSIEK VERBONDEN

speelpark benoemd, in het ontwerp is kijkend naar de functies die in het park zitten en is er een zonering gemaakt.

Aan de westzijde ,bij de Boshuizerkade/Meerhof zijn maatschappelijke functies zoals het Huis van de Buurt gevestigd. Dit deel zal in fase 2 ingericht worden als "Tuin van de Buurt", Een aangename verblijfsplek waar bewoners samen kunnen komen. De speeltuin zal zich (voornamelijk) aan de andere zijde van het park concentreren. Wel is het idee om in de Tuin van de Buurt een panna-veld op te nemen. Deze is nu ook al aanwezig in het gebied.

Uitwerking speelpark in coproductie

Vanuit het bestuur is de opdracht gegeven om het plan in coproductie met de gebruikers (de kinderen vorm te geven. Daarom zijn er twee sessie met kinderen over de speeltuin gehouden:

- sessie1; deze was nog voor het schetsontwerp. In deze sessie konden de kinderen vrij aangeven wat ze in de nieuwe speeltuin wilde terugzien
- sessie 2; aan de hand van de uitkomsten van de eerste sessie zijn aan de kinderen keuzes voorgelegd aan de kinderen tussen verschillende toestellen.

Hetgeen de kinderen hebben gekozen is verwerkt in het plan

Opgave

- De nieuwe speeltuin moet in coproductie met de kinderen vorm gegeven worden.
- Uitgangspunt is dat de speelwaarde van de nieuwe speeltuin gelijk is aan die van de bestaande speeltuin.
- Daarnaast ligt er een opgave vanuit de aangrenzende wijkvernieuwing om een watergang die daar is gegraven door te koppelen naar het water langs de Telderskade
- Deze watergang dient tevens als watercompensatie voor de nieuwbouw op de oude speeltuin, voor voldoende compensatie moet de watergang minimaal 450m² oppervlakte hebben
- Vanuit de gebiedsvisie Telderskade is aangegeven dat het speelpark onderdeel wordt van een langgerekt park tussen de Boshuizerkade en de Hoflaan. Het moet mogelijk worden om van oost naar west langs het water door het nieuwe park te lopen.
- Tot slot loopt er van noord naar zuid een bestaand pad door het plangebied. Deze verbinding moet terug komen in het nieuwe plan

Toelichting op het ontwerp

Voor het ontwerp zijn een aantal elementen structuurbepalend:

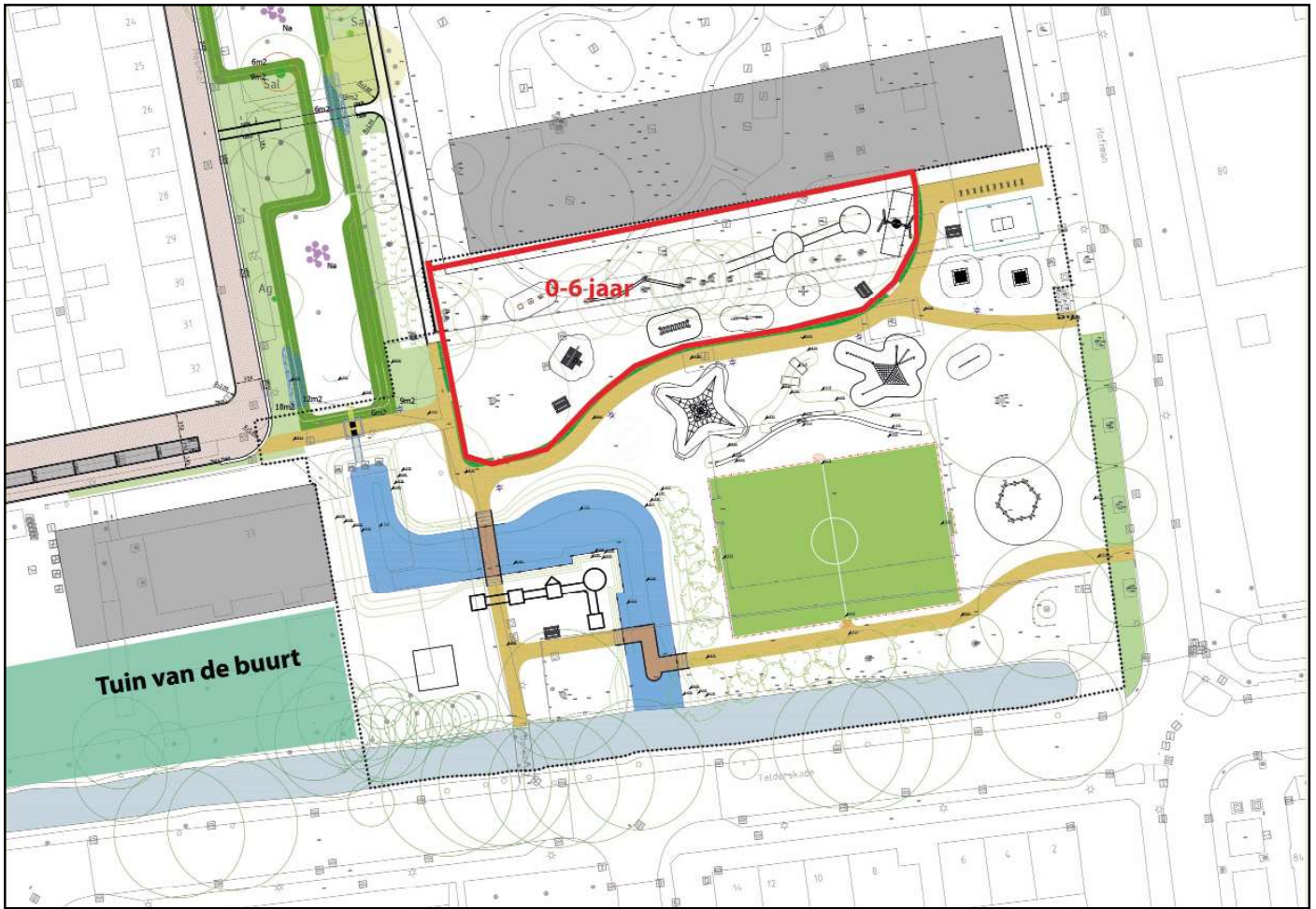
- De noordzuid en oostwest wandelroutes vanuit het ontwikkelperspectief
- Bestaande bomen
- De door te koppelen watergang vanuit de herinrichting Gasthuiswijk/Haagweg-Zuid fase 2
- Het voetbalveld (waarvan alle kinderen aangeven dat die in elk geval moest blijven)

Een watergang is een bijzonder element in een speeltuin. Zeker als vanuit beheer gesteld wordt dat het geen waterspeelplek mag worden. De watergang heeft uiteindelijk een plek gekregen als slotgracht van een speelslot

De speeltuin wordt kleiner dan de huidige, maar moet dezelfde speelwaarde houden. Van het kleiner oppervlakte gaan ook nog de bestaande bomen en het water af. Hier is creatief mee omgegaan door de noordelijke bomenrij in te zetten voor spelen. Hier komt een ontdekbos, dat vooral zal bestaan uit beplanting. Bij de bomen wordt onderbeplanting toegevoegd zodat voor de jonge kinderen (0-6 jaar) een avontuurlijk speelterrein ontstaat. Onder de bomen worden wilgenhutten en wilgentunnels toegevoegd. Waar ruimte is wordt een enkele speelaanleiding ingevoegd.

Aan de rand van het speelveld voor 0-6 jarige komen een aantal speeltoestellen waarvan de kinderen hebben aangegeven dat ze ze graag terugzien.

De speelelementen voor de oudste kinderen (12-18 jaar) zijn zoveel mogelijk langs de zuidrand van de speeltuin gelegd. Deze kinderen zijn minder locatiegebonden en zwerven door de gehele wijk. De zuidrand maakt onderdeel van het langgerekte park, waarlangs je bijvoorbeeld ook andere speelelementen voor oudere kinderen kunt vinden, zoals een basketbalpaal en een freerun bij

Plankaart

van de huidige locatie zodat er maximale ruimte overblijft om tussen het voetbalveld en de speelplek voor de jongste kinderen speeltoestellen toe te voegen. Het in fase twee aan te leggen pannaveld is straks een van de “stepping stones” voor de oudere jeugd.

Het fort is een middel om veel speelwaarde toe te voegen op een klein oppervlakte. Het geeft de speelplek tevens een eigen identiteit.

Terreininrichting

Bij de stukken is een beplantingsvoorstel gevoegd. Dit bepaald grotendeel de terreininrichting.

Ondergronden

Veiligheid is de belangrijkste factor in een speeltuin. Hier hoort de juiste valondergrond bij de verschillende toestellen bij. Echter daar waar een valondergrond niet noodzakelijk is passen we die niet toe. Vervolgens kiezen we in eerste instantie voor een valondergrond die zo veel mogelijk opgaat in zijn omgeving. Pas wanneer dit ook niet mogelijk is kiezen wordt de benodigde demping de doorslaggevende factor in de keuze van de ondergrond. Concreet betekend dit:

- gras bij een valhoogte tot 1.50 meter
- groen kunstgras bij een valhoogte tot 3.00 meter
- tiger much bij een valhoogte vanaf 3.00 meter

Paden

Vanuit de gebiedsvisie Telderskade is aangegeven dat de nieuwe speeltuin geïntegreerd wordt in een park. Dit komt o.a. tot uiting in de beplantingskeuze, maar ook de keuze van de verharding is hierop aangepast. De paden worden uitgevoerd in stabelizer. Langs de belangrijkste paden komt vleermuisvriendelijke verlichting.

Het vervolg

Uitvoering in een minicompetitie

Het plan zal uitgevoerd worden binnen het raamcontract spelen dat de gemeente heeft. Dit betekend dat er tussen de drie partijen waarmee we een raamcontract hebben een minicompetitie wordt gehouden om te bepalen wie het plan mag gaan uitvoeren. Recent heeft de aanbesteding voor de nieuwe raamcontracten plaats gevonden. De procedure loopt nog, waardoor de nieuwe raamcontractanten nog niet bekend zijn.

Tussen het VO en het DO zal de minicompetitie worden gehouden. Dit zal gebeuren op basis van een bijna DO terreininrichting en een beschrijving van de speeltoestellen. De raamcontractanten zal gevraagd worden om minimaal het gevraagde te leveren, maar in de procedure zal ruimte zijn voor verbeteringsuggesties die vanuit het vakgebied in de minicompetitie worden ingebracht.

Het plan dat in DO in de TACOR wordt gebracht zal samen met de winnaar van de minicompetitie zijn opgesteld.

Fasering

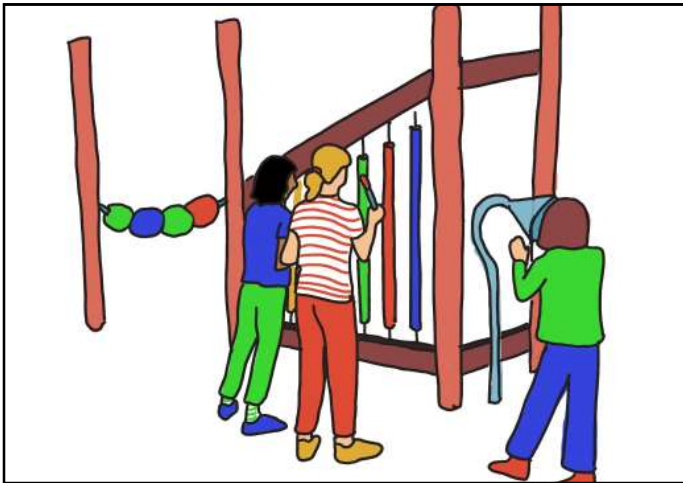
Het plan zal gefaseerd aangelegd worden. Dit betekend dat de een klein deel van de speeltuin en vooral de watergang gefaseerd zal worden aangelegd. De reden hiervoor is dat aanleg van dit deel pas kan wanneer schoolgebouwtje langs de Meerhof gesloopt is. De sloop zal pas plaatsvinden nadat het nieuwe gebouw op de huidige speelplaats Vijf Hoven gereed is.

Daarnaast liggen er kabels en leidingen in het huidige voetpad dat langs deze school loopt. Deze kabels en leidingen zullen niet tijdig verlegd worden om de watergang al gelijk te kunnen aanleggen

Beschrijving speeltoestellen t.b.v. minicompetitie

Avonturenbos 0-6

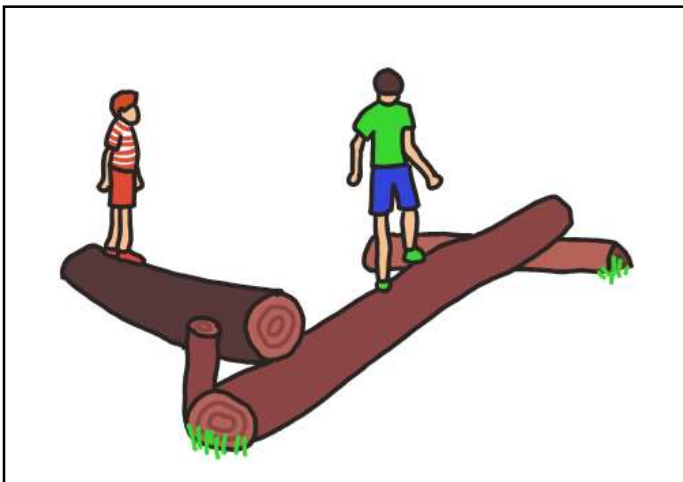
De basis voor het avonturenbos wordt gevormd door bestaande bomen. Aan de bomen wordt onderbeplanting toegevoegd zodat een avontuurlijk bos ontstaat waar kinderen doorheen kunnen dwalen. Het geschikt maken voor kinderen met een (visuele) handicap is een pré. Onderweg komen de kinderen in het bos verschillende speelelementen tegen. Hieronder worden deze beschreven. Belangrijk is dat de toe te voegen elementengeen schade aanrichten aan de bestaande bomen. De elementen mogen niet op boomwortels geplaatst worden, maar ertussen. Of het past dient bepaald te worden met proefsleuven. Wanneer elementen aan bomen bevestigd worden mag dit niet ten nadele van de levensverwachting van de boom zijn. Een Bomen Effect Analyse (BEA) moet dit uitwijzen

1. Zintuigenspel

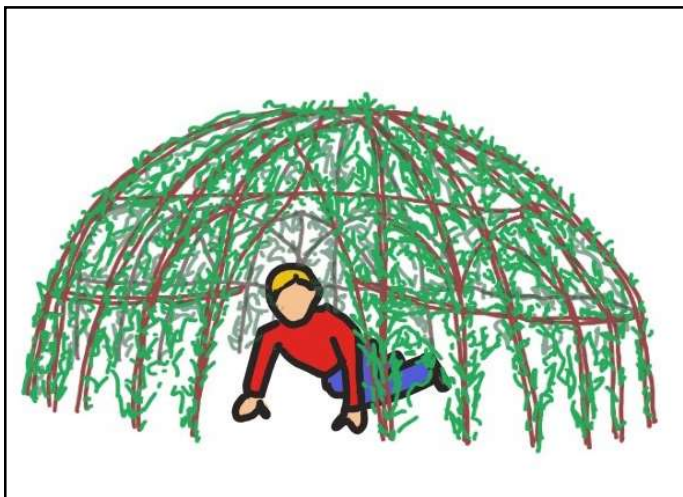
In het bos worden elementen geplaatst die de zintuigen (minimaal visueel, horen, voelen) prikkelen. Dit kan in de vorm van een wand maar de elementen kunnen ook verspreid door het bos staan.

De elementen zijn van materiaal dat passend is in een bos, het meest voor de hand liggend is hout. Het zintuigenspel bestaat uit tenminste 5 verschillende onderdelen die ieder op zich zelf één of meerdere zintuigen stimuleren

2. boomstammen

Tussen de bomen wordt een uitdagend parcours met boomstammen aangelegd. Voor dit parcours worden bij voorkeur gekapte bomen vanuit de omgeving gebruikt.

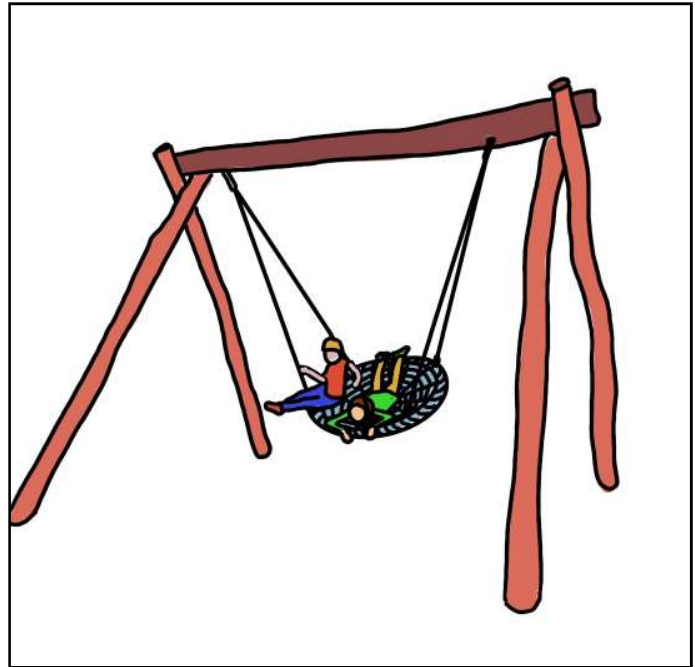

3. Wilgentunnels en hutten

In het bos bevinden zich ook twee wilgenhutten die verbonden zijn door wilgentunnels. De wilgen hutten zijn aan een kant open, zodat je er ook in kan zonder de wilgentunnels te gebruiken. In elk geval één van de hutten is rolstoel-

Spelen overig (0-6 jaar)

Aan de zuidzijde van het avonturenbos ligt een speelveld met verschillende speeltoestellen. De meeste voor kinderen tot zes jaar. Ze worden hieronder beschreven. De speeltoestellen zijn zoveel mogelijk van hout.

4. Schotelschommel (0-12 jaar)

- Geschikt voor minimaal 3 kinderen
- schotel minimale doorsnede 1.2m

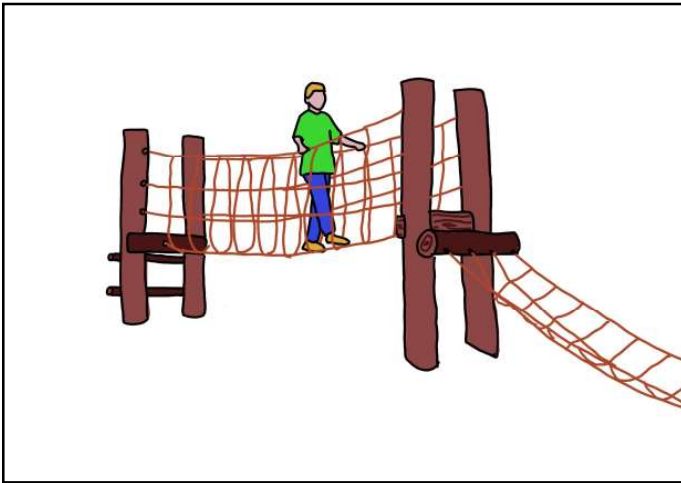

5. Boomhut 0-6

- minimale oppervlakte binnen 4m²
- zitje binnen
- opgang met klimelstenen
- glijbaan
- gecombineerd met een nieuwe boom zodat daadwerkelijk een boomhut ontstaat is een pré

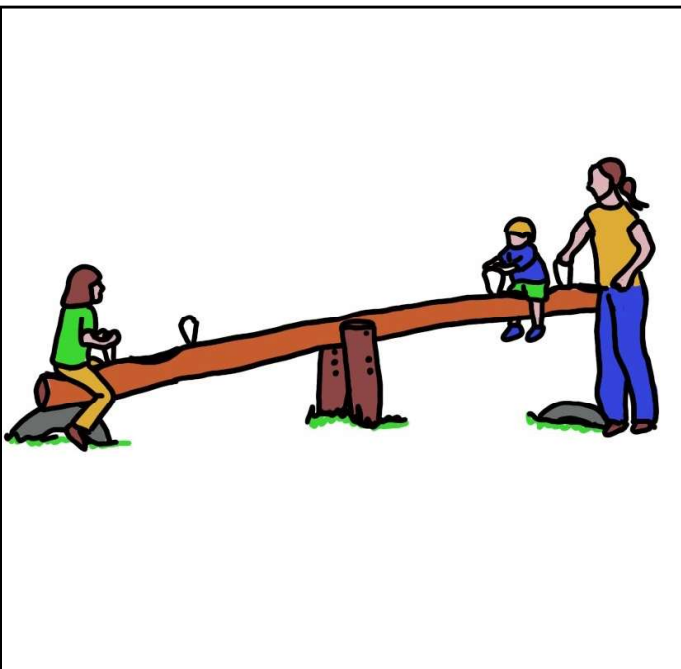
6. Picknicktafels

- tafels waar minimaal 6 personen aan kunnen zitten
- minimaal 1 plek geschikt voor rolstoelgebruikers
- materiaal beton

7. Touwbrug (3-10 jaar)

- minimaal 3 meter lang
- 1 meter boven de grond
- twee verschillende manieren waarop de brug betreden kan worden

8. Wip (3-10 jaar)

- Geschikt voor vier kinderen
- minimaal vier meter lang

9. Samenspeel veerelement

- Veerelement waar je met minimaal vier kinderen op samen kunt spelen
- Bedoeld om staan op te spelen

Avontuurlijk spelen (6-18 jaar) rond het voetbalveld

De inrichting van het “middengebied” bestaat voornamelijk uit gras. Dit is geen gladgeschoren gras maar extensief gazon. Het zal straks twee maal per jaar geschoren worden. Maar mogelijk wordt het gebied avontuurlijk ingericht. Bijvoorbeeld met speelaanleidingen in het grondlichaam van de kruipbuizen. De gemeente wil geen waterspeelplek op deze locatie, maar op of aan het water spelen is wel een optie.

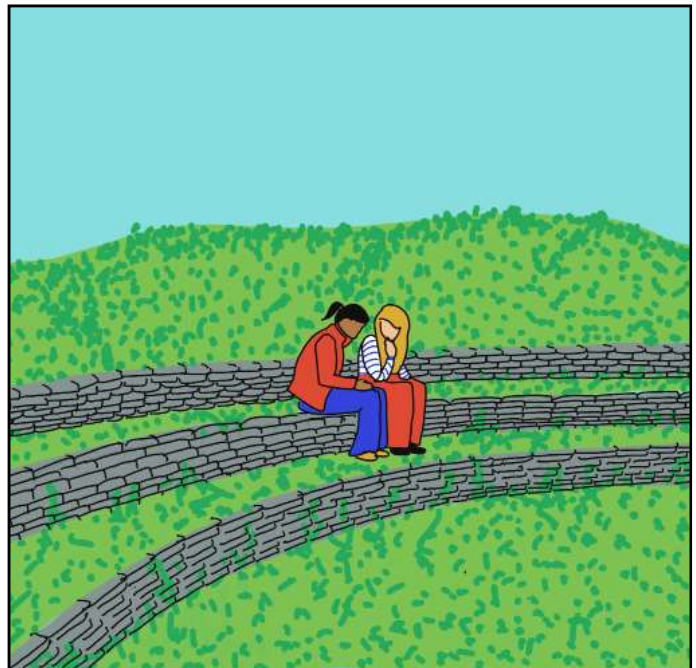
10. Voetbalveld

Het voetbalveld heeft de grootte als aangegeven op de ondergrond. Aan de kopse kant richting water wordt een ballenvanger geplaatst. Aan de zuidzijde wordt volstaan met een laag hek. Hoog opgaande beplanting draagt hier bij aan het minimaliseren van een bal in de sloot. Maar soms zal dit onvoldoende zijn en moeten de kinderen ouderwets met een stok hun bal terug halen uit de sloot.

- grootte 21X30 meter
- ballenvangers op de kop bij het water
- lage hekken aan de andere zijden
- toegangen aan de twee lange zijden

11. tribune

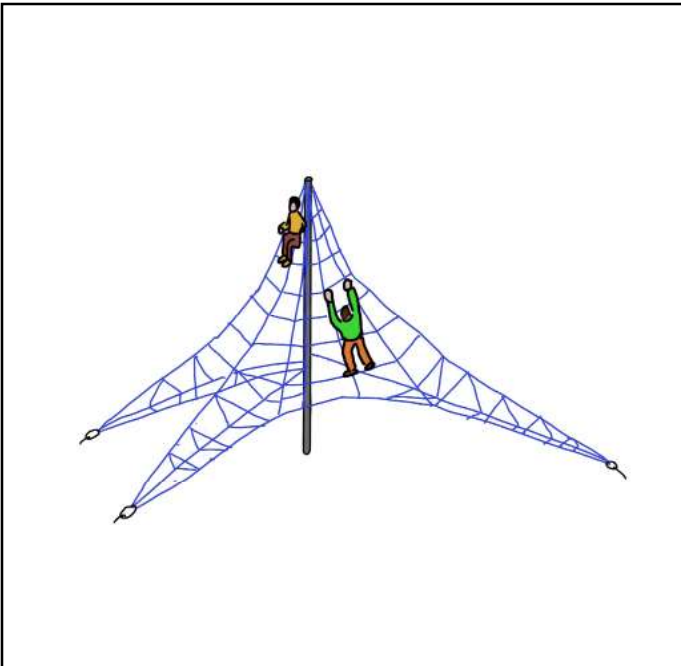
- De tribune bestaat uit treden in een grasheuvel
- Hij wordt uitgevoerd conform bijgevoegde doorsnede
- de trede worden gemaakt van her te gebruiken tegels uit speeltuin Vijf Hoven

12. watertappunt

- Aan de rand van het voetbalveld komt een watertappunt van dunea

13. draadcircus

- minimaal 4 meter hoog

14. draaischijf

- minimale doorsnede 2,5 meter
- dek in materiaal antislip
- geschikt voor minimaal 3 personen

15. trampoline XL (2X)

- te gebruiken met rolstoel
- minimaal 2x2 meter

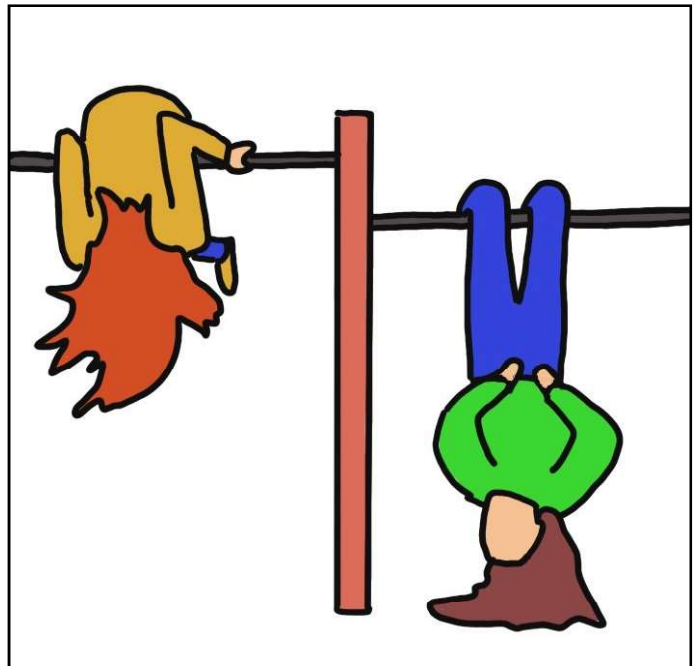
16. tafeltennistafel

- Hergebruik tafel uit speeltuin Vijf Hoven
- Benodigd onderhoud uit voeren zodat dat de tafel er weer als nieuw uit ziet

17. duikelrek

- dubbel duikelrek met twee verschillende hoogtes
- geschikt voor kinderen van 6 tot 16 jaar
- palen worden zorgvuldig tussen de boomwortels geplaatst

18. dassenburcht

- minimaal 2 kruipbuizen in een heuvel
- speelaanleiding op de heuvel

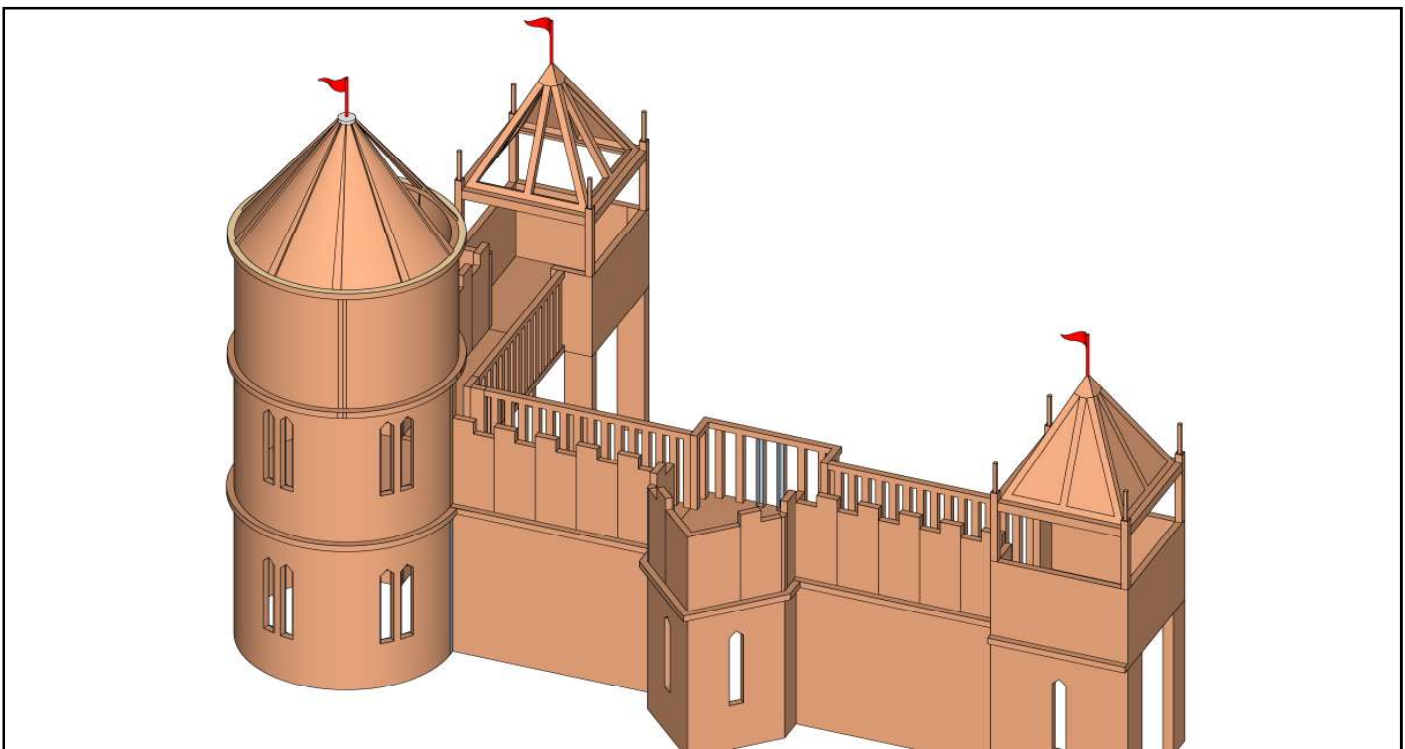
19. groepsschommel

Een groepsschommel geschikt voor 6- 18 jaar. Het toestel bevat op zijn minst 5 schommels waar ook de oudere kinderen op kunnen. Eventueel kan een zesde schommel uitgevoerd worden met een zitje waar kinderen jonger dan 6 jaar gebruik van kunnen maken. De schommel wordt zo geplaatst dat het geen schade aanricht aan de bomen.

20. fort

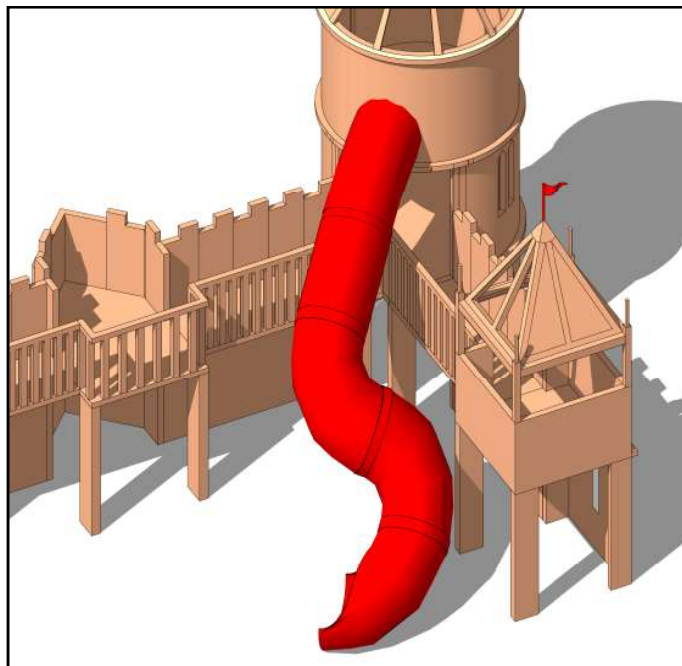
Langs het water staat een avontuurlijk fort. Waar geklommen en geklauterd kan worden, maar waar ook ruimte is voor fantasiespel. De begane grond is rolstoel toegankelijk en biedt uitdagingen voor deze doelgroep. Het fort is minimaal geschikt voor kinderen van 6 -14 jaar. Het fort ligt precies tussen water en een "bos" met bomen. Integreren van deze omgeving in het speelontwerp is een pre. Belangrijk hierbij is wel dat er aan de zuidzijde van het fort een openbaar doorgaand voetpad ligt.

- afmetingen voldoen aan plankaart
- fort is modulair
- het heeft in de eerste fase tenminste 4 torens
- in de tweede fase komt er een vijfde toren bij
- tussen de vierde en de vijfde toren komt in de tweede fase een poort waaronder een doorgaand voetpad loopt
- Het fort is aan de waterkant (noordkant) gesloten, dit deel is niet te beklimmen en heeft dus geen speel functie
- aan de zuidkant is het fort zoveel mogelijk open

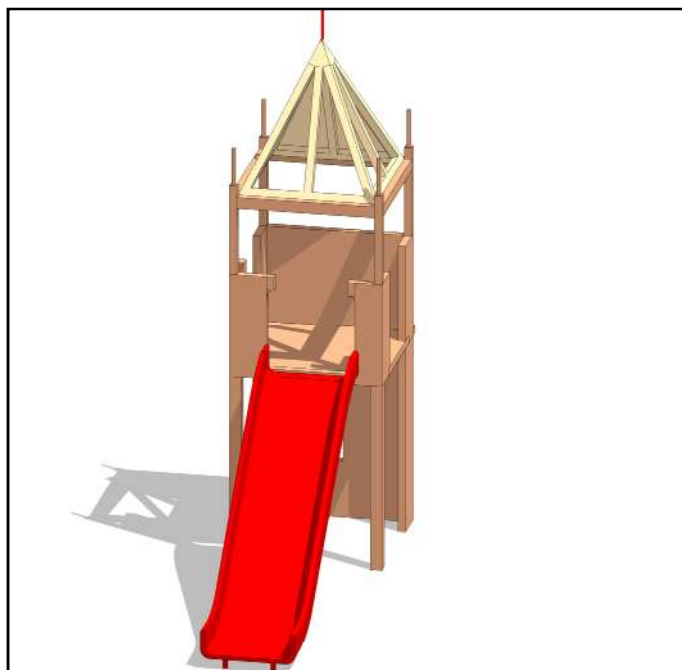
20a. Hoge glijbaan

Aan de hoge toren van het fort komt een lange glijbaan. Deze wordt hergebruikt van het bestaande fort in Vijfhoven

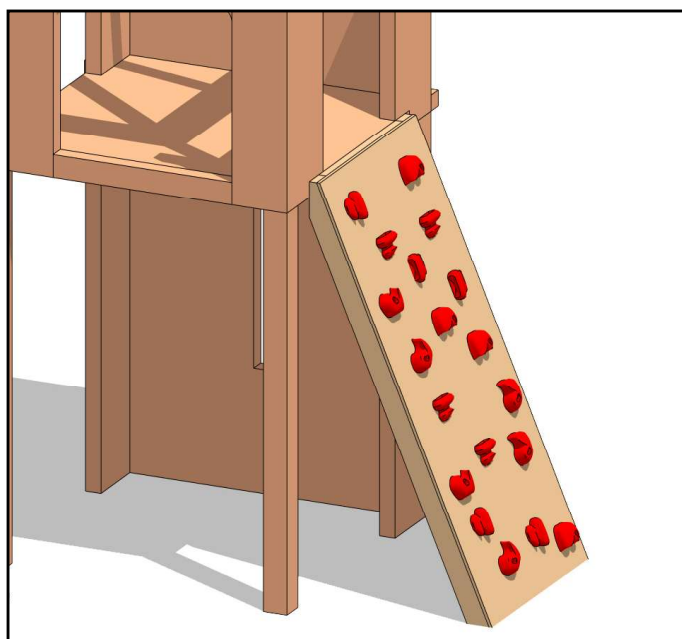
20b Lage glijbaan

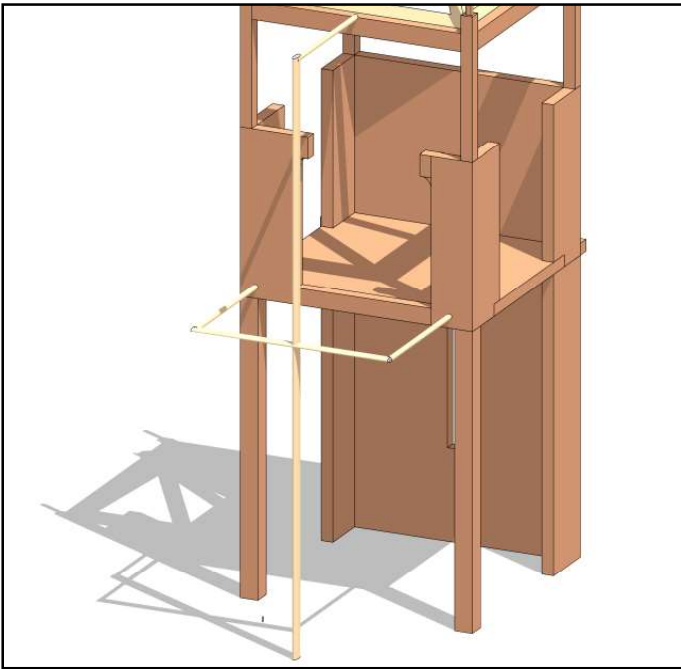
Een van de torens heeft een lage glijbaan. In materialisatie sluit deze aan bij de hoge glijbaan. Indien mogelijk wordt de lage glijbaan uit het fort Vijfhoven hergebruikt

20c Klimwand

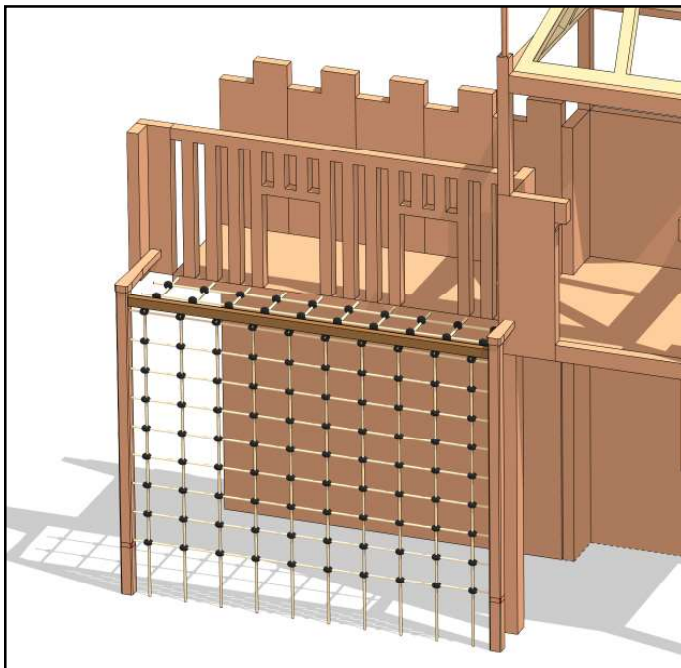
Een van de opgangen van het fort wordt uitgevoerd als klimwand. Deze wand is uitdagend (maar niet onmogelijk) voor kinderen in de leeftijd van 10+

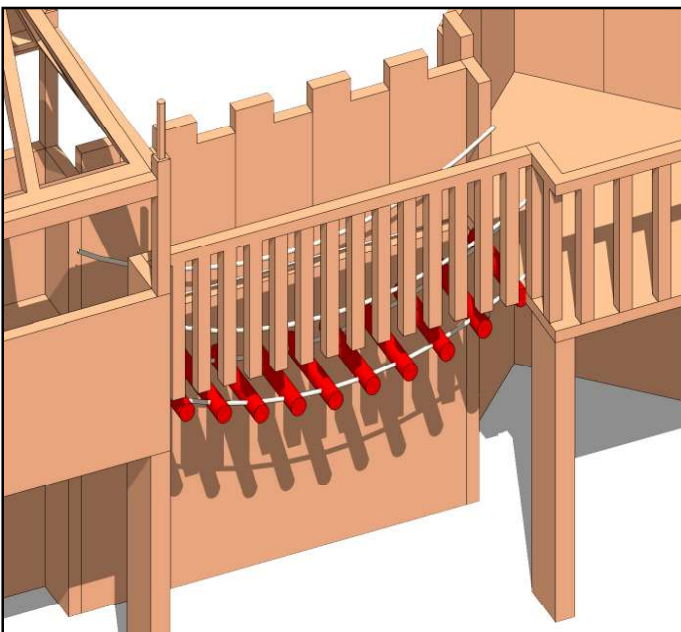
20d Brandweerpaa

Aan een van de toeren komt een “brandweerpaa”. Deze sluit in materialisering aan op de glijbanen.

20e Klimnet

Op een van de stukken tussen de toeren komt aan de buitenzijde een klimnet.

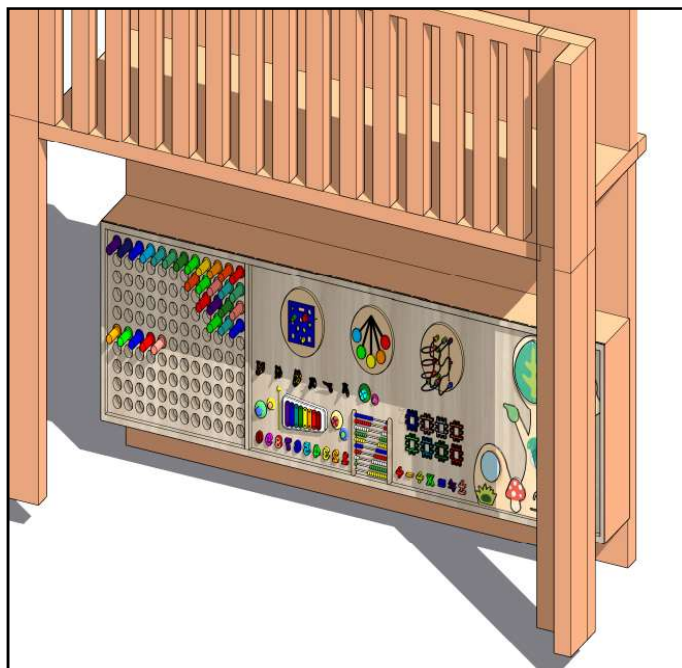

20f Wiebelbrug

Op een ander tussenstuk tussen de toeren komt een wiebelbrug met houten treden.

20g spelwand

Aan een van de torens komt een “bradweerpaal”. Deze sluit in materialisering aan op de glijbanen.

20h Podium

Onder het fort komt een podium waar tenminste twee kinderen tegelijk kunnen optreden

20i Kanon

Op een strategisch punt in het fort wordt een fantasiekanon geplaatst

